

خوابن جي

اڪيلائي

(شاعري)

وفا جانوري

نو

سندر پبليڪيشن مني

خوابن جي

اڪيلائي

(شاعري)

وفا جانوري

نَوَاز

سندر پبليڪيشن مٺي، ٿرپارڪر

آگسٽ 2023ع

نول سُندر پبليڪيشن ڪتاب نمبر 07

ڪتاب جو نالو: خوابن جي اڪيلائي

شاعري

موضوع:

وفا جانوري

شاعر:

آگسٽ 2023ع

ايڊيشن:

وسند چوهاڻ

ڪپوزنگ:

مُلہ: 200/روپيا

نول سُندر پبليڪيشن مٺي، ٿرپارڪر

Khawaban Ji Akelaie

(Poetry)

By: wafa Janwri

Edition: August **2023**

Published: Vasand Chouhan

ارپنا

پنهنجو قلمي پورهيو اربين تُو امڙ جيگل جي شهيدن
ڪي جن سنڌ ڌرتي ماما ڪي رت جو ريڄ ڏئي سرن جو
نظرانو ڏيندي سويون ماڻيون آهن.

وفا جانوري
سانگهڙ

سٺاءُ

مهاڳ..... حڪيم پريم چاندوا ٿي

وفا حساس شاعر آهي..... هدايت ڏيپر

وفا جانوري تي ذات جي بارش اڃان اوهيرا ڪري برسي.... باغي حنيف ڪوسو

پبلشر پاران..... وسند چوهاڻ

شاعر پنهنجي پاران..... وفا جانوري

شاعري.....

غزل.....

نظم.....

وائون.....

مهاڳ

وادئي سنڌ شاعريءَ جي معاملي ۾ سدائين زرخيز رهي آهي، هر دور ۾ سنڌ ۾ سرجندڙ شاعري دنيا جي ترقي يافته ملڪن جي پيٽ ۾ وڌيڪ سگهاري وڻندڙ، جاندار شاندار سليس، عام فهم جديد ۽ مثالي سرجندي رهي آهي، پر افسوس سان چوڻو ٿو پوي ته انجي اهميت ۽ افاديت کي سمجهندي ان جي ايتري پذيرائي يا مالڪي نه پئي ڪئي وڃي، شاعر اديب پنهنجي هڙان وڙان خرچ ڪري پنهنجا ڪتاب پاڻ چپرائيندا ۽ مفت ۾ ورهائيندا رهن ٿا پر انهن جي سرپرستي ڪرڻ وارو ڪوبه نه آهي. اسان جو ادب اسان جو قومي ورثو ۽ وڏي وٽ آهي پر فن فڪر ۽ فلسفي جي بيقدري ڏسندي اڪيون اشڪبار ٿي وڃن ٿيون ۽ ذهن سن ۽ پريشان ٿي وڃي ٿو. جيڪڏهن سرڪاري طور سرپرستي ڪئي وڃي ته سنڌي شاعري ۽ ادب دنيا ۾ سنڌ جو ڳاٽ اوچو ڪرڻ ۾ مددگار ثابت ٿي سگهي ٿي، هر دور ۾ سنڌي شاعرن پنهنجي اعليٰ فن پاران سان سنڌي ادبي خزاني ۾ پئي واڌ ويجهه ڪئي آهي ۽ اهڙن امله ماڻڪن ۾ اضافو ڪندي قوم ۽ ملڪ جي مسئلن تي قلم پئي کنيو آهي. هن ٽهيءَ جي هڪ خوبصورت شاعر وفا جانوريءَ به سنڌي شاعريءَ کي ڪيئي ادبي گل ۽ فن پارا اڀيا آهن، جن کي سنڌي شاعريءَ ۾ هڪ خوبصورت اضافو چئي سگهجي ٿو.

وفا جانوري تمام گهڻن موضوعن تي قلم کنيو آهي ۽ انهن کي خوب نباهيو به آهي. هن جي ادبي گلستان ۾ هر رنگ جا خوبصورت گل ملن ٿا، هر گل جي سڳند رنگت ۽ بيهڪ پنهنجي پنهنجي آهي ۽ انتهائي وڻندڙ ۽ دل کي سرور ۽ سکون ڏيندڙ آهي. سنڌي ادبي ڪيتر ۾ وفا جانوري وهائو تاري جيئن روشن ۽ رهنمائي ڪندڙ شاعر آهي. هن جون ڪافي ادبي ڪاوشون پڙهي مون کي ائين محسوس ٿيو ته ڄڻ هن منهنجي ئي دل ۽ خيالن جي ترجماني ڪئي هجي. نه فقط ايترو پر شاعر هر هڪ دل جا ترجمان هوندا آهن ۽ وفا به اهڙي ڪارج کي خوب نباهيو ۽ داد حاصل ڪيو آهي. وفا جي لکڻ جو سلسلو اڃا جاري ساري آهي ۽ روز بروز پنهنجي ادبي خزاني ۾ واڌارو ڪندو رهي ٿو ۽ روز نوان نوان ادبي گلدستا پڙهندڙن تائين پهچائيندو رهي ٿو.

انسان لفظ جو اشتقاق آهي "انس" واڌو "سان" معنيٰ 'محبت وارو من رڪندڙ احساس واري دل رڪندڙ مخلوق- جنهن جي من ۾ محبت جو جذبو نه آهي اهو انسان سڏائڻ جي قابل ئي ناهي- ظالم جابر وحشي صفت فردن کي انسان سڏڻ انسانيت جي توهين آهي- شاعر ته وري هوندا ئي محبتي ماڻهو آهن- محبت پنهنجي جان سان پنهنجي خاندان سان، ديس وطن سان، قوم سان، گهر سان، چرند پرند سان ڪنهن ماڳ مڪان سان به ٿي سگهي ٿي- شاعر محبتن جا امين ۽ محبتن جا پيامبر هوندا آهن- ڪنهنجي به تڪليف يا درد انهن کان ڏٺو نه ويندو آهي ۽ ٻين جي درد کي محسوس ڪندي پاڻ به اشڪبار ۽ بي سکون ٿي ويندا آهن- پنهنجي قوم يا ديس سان ڪابه نا انصافي ڏسندا آهن ته ان جي خلاف آواز بلند ڪندا آهن- ڪوبه اڻاسو يا احساسن کان عاري شخص شاعر ٿي نٿو سگهي- وفا جانوريءَ جي شاعريءَ ۾ اهي سڀ لوازمات شامل آهن جيڪي سٺي شاعريءَ ۾ هجڻ گهرجن- وفا جي شاعريءَ ۾ جدت جذبن جي شدت، نواڻ، رواني، سلاست بلاغت ۽ ٻيون انيڪ خوبيون موجود آهن جيڪي پڙهندڙ جي روح کي راحت ۽ قلب کي فرحت ڏيڻ لاءِ ڪافي آهن- مون کي قوي اميد آهي ته وفا جانوريءَ جو پيار سان ڪيل پورهيو ۽ محبت سان ڪيل محنت ضرور ڪامياب ٿيندي ۽ کيس شاعرن جي پهرين صف ۾ آڻي بيهاريندي-

حڪيم پريم چاندواڻي

ڏوڪري

وفا هڪ حساس شاعر آهي

غزل سفر ڪري جنهن موڙ تي اڄ پهتو آهي ان موڙ تي وفا جانوري جي غزلن کي ڏسجي ٿو ته وفا جا غزل فڪري فني توڙي موضوع جي حساب سان روائتي غزل کان جان چڙائي هڪ خوبصورت جديد غزل جي سفر تي روان دوان آهي ۽ سندس نظم پڻ هڪ حساس تخليقڪار جي گواهي ڏين ٿا جن ۾ جماليات فڪر فن موضوع مزاحمت حوصلو خارجيت توڙي داخلي پيڙا نمايان آهي وفا هڪ حساس شاعر آهي جنهن جي شاعري ۾ فطري حسن فطري جذبا احساس نمايان آهن ۽ وفا نبض شناس شاعر آهي ڌرتي جي حفاظت جي لاءِ هو پهرين صف جو جنگجو ۽ محافظ شاعر آهي سندس شاعري جي اظهار جي نرالپ کيس نمايان سڃاڻپ ڏني آهي

هدايت ڏيڻ

وفا جانوري تي ذات جي بارش اڃان اوهيرا ڪري وسي.

وفا جانوري جيڪو پنهنجي تخلص جيان وفائن جو اهو حسين سنگم آهي جو بس جنهن سان رشتو جوڙي ڇڏي پوي وفا وٽ وفا جي تصور کان سواءِ باقي ڪجهه به ناهي هوندو

اسان جي پاڻ ۾ محبت جي واٽ تڏهن کان آهي جڏهن کان تنڊو منا خان ۾ پاڻ جي مانڊ ٿي تي سيلون جي خوشبو هاڻن پاڻ جي پنن ۾ هي محبوب چپن لئي مٺي پاڻ ۾ گلڦند جي خوشبو اوتڻ واري ڏينهن ۾ پاڻ جي ويڙهڻ وارن انگريزي رسالن جي پنن تي مون ڏي سهڻن اکرن ۾ پيار پريا خط لکندو هو

اتان کان وٺي هن شاعري جي گسن جي مسافر سان محبتن جي سفر جا ساڻي بڻجي وياسين جهڙي سندس شاعري سهڻي آهي اهڙو ئي وري رب پاڪ کيس مٺي آواز جي ذات ڏني آهي

وفا جنهن وٽ منافقي بهروپي پيا ئي جهڙا لفظ سندس ڀر مان ئي ناهن گذريا هزار ڏک هجن هزار سور هجن پر صبر جي گهوڙي جو هي سهڻو سوار جنهن ڪڏهن ڪنهن سان ڪا به شڪايت ناهي ڪئي ڪراچي جهڙي اجگر شهر ۾ ٻچن جي پيٽ جي لئي روزي ڪندڙ وفا الئي ڪيتريون روشني جي شهر جون راتيون پنهنجي ڳوٺ کان پري ڄڻ انڌهين جيان محسوس ڪري گهاريون پر هن جي دل جي چاندوڪي مان شاعري جا چڪور ڪڏهن به نه اڏريا وفا جي شاعري ۾ محبوب جي ماڻن جو به ذڪر آهي وطن جي مٽي جي غلامي جا سڌا ڪا به آهن ته وفا جي شاعري جيڪا روح جي اها رڙ آهي جيڪا الئي ڪيترن احساسن کي لوليون ڏيئي پنهنجي جهول ۾ سمهاري ٿي وفا جانوري تي شال ذات جي بارش اڃان به اوهيرا ڪري وسي سندس لفظن مان بارش جي وسڪاري کان پوءِ مٽي جهڙي خوشبو سدا مهڪندي رهي

باغي حنيف ڪوسو

پبلشر پاران:

وفا جانوري وفادار هڪ سچو محبتي ماڻهو آهي
هو هڪ بهترين آواز جو مالڪ ڪمپيئر ۽ شاعر آهي جنهن شاعري جو
مجموعو ”خوابن جي اڪيلائي“ منهنجو ڪپوز ڪيل ڪتاب اوهان جي
هٿ ۾ آهي،

هو ڪيڏو وڏو شاعر آهي اهو ڇڏجي ٿو اوهان ادب جي پارکو ناقدن تي
باقي آئون صرف ايترو چوندس سائين جيڪو ڪجهه لکيو آهي اهو دل
سان لکيو آهي
هن جي تخليقن مان خبر پوي هو احساس دل رکندڙ هڪ شخص آهي
سائين وفا جانوري جي شاعري تي نگاه ڦيرجي ت هن ڪتاب ۾ شامل اڻ
ڳڻين اوجاڳن جا جاڳيل نظم آهن ته سنڌ جي سورن واري صورتحال مالي
مشڪلاتن بيروزگارين ۽ ڪنجهي بار ڪٽندڙ پورهيتن جهڙا اهي غزل به
شامل آهن

هن لکيل غزلن ۽ نظمن سان خوب نپايو آهي-
اميد ت هي ڪتاب اوهان کي پسند ايندو
دوستو آئون اوهان کي ٻڌايان ت نول سندر پبليڪيشن ڪو پروفيشنل
ادارو ناهي جو اسان جو مقصد صرف پيسو ڪمائڻ هجي! بلڪ منهنجي
وڌ کان وڌ ڪوشش رهي آهي ت آئون سنڌ جي بهترين / خوبصورت امله

موتين کي تراشي اوهان پڙهندڙ اڳيان پيش ڪيان-
جن کي اسان نام نهاد ادارا نظر انداز ڪندا آهن،
نول سندر پبليڪيشن ادب جي نون پانڌيئرن کي اتساه ڏئي اڳتي
آڻڻ ۾ ڪردار ادا ڪري رهيو آهي. هي ڪتاب ان سلسلي جي ڪڙي
آهي، وفا جانوري جي شاعري جو مجموعو ”خوابن جي اڪيلائي“ اوهان
اڳيان پيش ڪجي ٿو. **وسند چوهاڻ**

نول سندر پبليڪيشن مٺي / ٿرپارڪر

شاعر پنهنجي ڀاران:

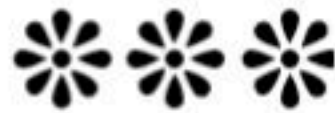
اونتھ ۾ ستل سماج کي سدائين جهالت جي گهري نند ستي ڏٺو اٿم جڏهن به مون شعور جي لات ٻارڻ جي ڪوشش ڪئي هوندم ته منهنجي هٿن کي روڪيو ويو مون کان قلم کسڻ جي ڪوشش ڪئي وئي ۽ مون تي بهتان لڳايا ويا مون کي دهر يو سڏيو ويو مون کي ملڪ جو ايجنٽ ۽ نه ڄاڻ ته ڪيترن نالن سان نوازيو ويو منهنجي ذات منهنجي فطرت کان ٻنھ الڳ رهي آهي مون چند دوست ڪيا انهن سان خوب رها ٿيون ڪيون شهر ڳوٺ ۾ پنهنجي سڃاڻپ بطور هڪ شاعر جي رهي آهي

آئون انهن ماڻهن سان ناهيان ملندو جن وٽ جهالت جو راج هوندو آهي ۽ انهن وٽ بي لغام زبان هوندي آهي، آئون انهن سان ناهيان ٺهندو جيڪي منهنجي ذات ذات تي اجائي نٿول ڪندا آهن

شاعري جي مورچي تي بيٺل وڏن شاعرن کي پڙهي مون گهڻو ڪجهه سکيو آهي شاعري جو وڏو ميدان آهي اتان کان پيرين پٺت سفر ڪري مون ڪوڙ ذاتي تجربا ڪيا آهن مون انهن پورهيت مزدورن جي درد کي لکيو ڀيٽيم ٻار جي اندر ۾ لهي ان جي گهري غم تي لکيو آهي شهر ۾ هوڪا ڏيندڙ سينين جي لڳندڙ واک تي لکيو آهي سنڌ جي بي وارثي جو گهرو غم لکيو آهي ته ساڳي ريت سڪي جي سڳين تي سندس اکين تي لکيو آهي پڪين تي وڻن تي ڪڪن تي به خوب لکيو آهي مون کان ماڻهن کان اڪثر شڪايت رهندي آهي ته آئون گهٽ ڳالهائيندو آهيان ۽ گهڻا دوست نه ٿو ڪريان ويجهڙائي فقط چند دوستن سان هوندي آهي ان ڪري ڪو مودي سڏي ڪو ڪريڪ سڏي ڪجهه به سڏي پر آئون ڌرتي جو ماڻهو ڌرتي جي انگن ۽ دنگن تي لکندو رهندو آهيان وقتي حالتن کان گهڻو ڇڏائڻ جي ڪندو آهيان پر ڇڏائي نه آهيان سگهندو حساس ڀڻي طبيعت ايتري اٿم ڪنهن جي گهري غم تي روئي پوندو آهيان مون کي رولاڪين سان گهڻو پيار رهيو آهي اڪيلايون ۽ خواب وڻندا اٿم منهنجي پهرئين ڪتاب نيٺ نيرا ڪنول ڪانپوءِ وري هي ننڍڙو پيار جو پور هيو جيڪو منهنجي زندگي جي سالن جو سفر آهي اوهان دوستن آڏو وڏي پيار ۽ سک منجهان سامهون رکيو آهي اميد ته اڳ جتان وري به کيس پيار جو پاڪر ملندو

وفا جانوري

غزل

لڙي آشام سنڌو تي سڪين چوڙيون سڳيون آهن
کٽوري ٿي سمو ويو آ لڳي هيرون ويون آهن

لڏا درياھ تي پنڇي پريان سورج لهي ٿو پيو عجب
هنڌ سونهن نيٽن ۾ پريون ڪي دليريون آهن

قلاريل ڪيٽ جي خوشبو ڪتي جي مست موسم آ
لاهيارن ڏس پريا ڪانپا مٿي تي ڪن پريون آهن

نمن ۾ پور ٿيو آهي ڪپڙ ٿيا لال پيرن سان پٽن جي
پروٽان ڪوئل سنڊيون ڪوڪون ٿيون آهن

اسان دل تان نه لائق آ اوهانڪي پل ڪڏهن هڪڙو
اوهانجي سار ۾ هر دم اڪيون آليون رهيون آهن

لتائي لاڙ ۾ دل کي هٿين خالي وريا آهيون سوين
يادون ڪٽي دل ۾ اسان ڪيڏو ڳريا آهيون

اها سانجهي اڌاري وئي سمويون پاڻ کان نندون
وچوڙن جي ته واٽن تي اڪيلا ڏس ٻريا آهيون

اسان بس سونهن پوچيندي عمر آ عشق ۾ گهاري
کلي دنيا چئي پئي ٿي اسين ڪيڏا چريا آهيون

اسان ڌرتي کي دل واڳي عقيدت جي عبادت جان
تڏهن دشمن سندي اک ۾ ڪنڊو بڻجي هريا آهيون

اسانجي ساه جي ڌڙڪن وڃي ٿي نانءُ تنهنجي
سان ڪٽي تنهنجو ذڪر جانا اسان هرپل ٿريا آهيون

هي چاتي تي جاڙا جبل ٿو ڏسان
لڳي ٿو ڪوي جا غزل ٿو ڏسان

چين ڪي ٽڪي پيو بدن پيٽيان
اڪين ۾ هي پاٽل ڪجل ٿو ڏسان

چمڻ جا نشا ڏس ڳلن تي ڪٿا
اڪين ۾ جواڻي لٿل ٿو ڏسان

ڪلين ٿي بهارون ٽڙن ٿيون تڏهن
خوشين جا اندر ۾ ڪنول ٿو ڏسان

لهي روز مون ۾ ٿيو منهنجي وچين
حياتي سموري سڦل ٿو ڏسان

جهڪين ٿي ته جوين ڪهر ٿو لڳي
جڏهن سونهن تنهنجي سجيل ٿو ڏسان

حيرت جو هر چهره پڙه تون
هر هر ڏئي ڏس پيرو پڙه تون

سند جون آليون اڪڙيون آهن
تنهن تي ٿيو آگهرو پڙه تون

حر حسيني ماريا ويا هن
سياست جو هي ڦيرو پڙه تون

محب وطن يا دشمن پاڙيو
ديس ڏئي ته لٽيرو پڙه تون

دردونديون ٿيون دليون ڄاڻن
لڙڪن جو چرميرو پڙه تون

نومبر هلندڙ سال 2015 دوران خيرپور درازا ۾
بلدياتي چونڊن جي ڏاندلي تان پيلز پارٽي جي ڌڻ
فنڪشنل ليگ جي 12 حرن تي فائرنگ ڪري کين
شهيد ڪيو هو

جهومڪ مرڪيو ڪوڪو مرڪيو
هٿڙن جو ڏس تحفو مرڪيو

چوڙين جي ڪا چن چن وچندي
آس جي ڀر ۾ الڪو مرڪيو

بي اولاد جو مھڻو لهندي
ماءُ سان ٻار ۽ رلڪو مرڪيو

نيٺن جا ڪنهن خواب وڪا پي
وهندڙ اک جو ڳوڙهو مرڪيو

ڪوھ تان سالن کانپوءِ ڪٽندي
ڪڇ تي گهاگهر مٽڪو مرڪيو

سانئڻ ڪاري چادر اوڍي
ڪيڏو هن تي برقعو مرڪيو

زندگي جي نئين لکان تاريخ ٿو
درد جي گهري ڏسان تاريخ ٿو

سند تي جن ساھ ڏئي ويساھ ڏنو
ان شهيدن جي لکان تاريخ ٿو

منهنجي هستي مون ۾ ڏهندي ٿي وڃي
پيار جي جڏهن پڙهان تاريخ ٿو

تهذيبي ورثن تي ڌاڙا روز ڇو
سوچي آئون پاڻ ٿيان تاريخ ٿو

ڪيترا تو ۾ جڳن جا هي قصا
نانءُ تنهنجو ئي ڪٿان تاريخ ٿو

تون ويسارن جي هلي وئين مند ۾
توڪي ساري ئي روئان تاريخ ٿو

رات جي رهزنن ڪالهه ماريا هئا
جوان جيگل سندا پت پيارا هئا

اڄ وري سنڌ جي روح روئي ڏنو
پونءِ پنهنجي مٿي پيا هي ڌاريا هئا

عرش لرزي پيو دانهن ڌرتي ڪئي
روئي نيٽن رڳو لڙڪ هاريا هئا

ڪاهه ڪهڙي ڪري سامراجي پيا
تن اچي ڪيترا هانو ڌاريا هئا

نيٺ تن کي به سور هيءَ پڇائي ڪڍيو
حر اسان جن جا نارن تي نارا هئا

بيحسي ايتري ڇو وڌي وئي وفا
سوچ تنهن ۾ اسان ڏينهن گهاريا هئا

ڪنڊن تان روح گذريو آ گسن جو درد شاهد آ
رناسون ڪيترو تولئه اڪين جو درد شاهد آ

سفر ڪيڏو ڪري وياسين اهو پڇجان تون منزل
کان رتورت پير پنهنجا هئا بدن جو درد شاهد آ

وفا جي راه ۾ پنهنجون لٽيل آسون اچي ڏسجان
جلي ڪيئن عاشقي پنهنجي لکن جو درد شاهد آ

جهڳي ڪنهن جي سڙي آهي ڏني ڪنهن باه جا
هت سان اتي قلھيار آ ڪيڏي ڪن جو درد شاهد آ

حياتي پور جوين ۾ وڇوڙن آ ڇڏي ڇاڻي تڪي
چھري کي ڇا ڏسندين گھنجن جو درد شاهد آ

تو چُهيو هو مان خُماريو ويو هئس
چڻ صدين لئه مان سمهاريو ويو هئس

اڱريون وارن ۾ ڦيريون تو جڏهن
ڪن نشن ۾ مان اٿاريو ويو هئس

هي سمورو معجزو تنهنجو هيو
عرش تي آئون اڌاريو ويو هئس

مهل ڪهڙي ياد ناهي اوچتو
ننڊ ڪچڙي مان اٿاريو ويو هئس

جسم منهنجي جي مٽي ڳوهي وري
ڪنهن جي پاڪر ۾ اٿاريو ويو هئس

ڪنهن مسافر کي ملي ويون منزلون
ساڻ توسان مان سنواريو ويو هئس

وقت جي ۽ ڳاله آهي بخت جي
يار کان وڇڙي رٿاريو ويو هئس

عشق اڪين ۾ رنگ پري ٿو چاهت ڄڻ ته چڪوري آهي
پيار ته آخر پيار ٿئي ٿو عمر ما ٿهو جي ٿوري آهي

جنهن جي هڪڙي مرڪ جياپو روحن جا ٿڪ لاهي ٿي
ان بن گهارڻ هڪڙو پل پي سا هن جي مجبوري آهي

آٿت ۽ ڪي چند سهارا جيون ڪي ٿا معنا ڏين
تنهائي جو درد ڏنگي ٿو ساڻ ته پوءِ به ضروري آهي

رشتا ناتا رت جا جنهن ڪي سڀ ڪجهه سمجهيم پي
نيٺ سڄڻ سو منجي ويو ۽ هن جي ٿي وئي دوري آهي

ڪاڻي مومل ڪاڻي راڻو ڪاڪ سڄي ٿي سال ويا هاءِ
لٽي وئين چاته زمانا ڪيڏي ڪئي توڙوري آهي

گهگهي جي گهير ڳالهايو
پرين جي چير ڳالهايو

سمهاري لوڪ کي آئي
ها هن جي دير ڳالهايو

ڪجل جي ڌار سونهيس پي
اڪين جي ڦير ڳالهايو

وري ڪو ڪاڪ تي آيو
دهل جي پير ڳالهايو

دفن تاريخ تي ناهي
مٽي جي دير ڳالهايو

پتر سماج ما ڏهو شيشا هي خواب پنهنجا
 ٺوڙي ڀڄي ڇڏيندا سارا حساب پنهنجا

هن پيار جا ته پورا ڪاٿي صفعا پڙهيا هن
 ڦاڙي ڇڏيندا ظالم باقي ڪتاب پنهنجا

پهرين لڄي لڄي ٿي درشن ڪندا هئاسين پوءِ
 جي ملياسون ڪاڏي ويڙا حجاب پنهنجا

محبت معراج کان پور تبين جا درجا ماڻيا
 سجدا پرين کي ڏيندي ٿي پيا ثواب پنهنجا

ڪيڏا ذالتن جا سهندا ستم رهياسين پوءِ
 عشق پنهنجي ڇاڇا ماڻيا خطاب پنهنجا

سوين سُهڻيون هتي ٻڌندي ڪٿي ميهار ٿيون ماڻن
وچوڙن ۾ ڏنم مرندي ڪٿي ميهار ٿيون ماڻن

ڪڇن تي ڪئين گهڙا ڪڍندي ڀڄن درياھ جا پنڌ ٿيون
ائين هر روز هت رلندي ڪٿي ميهار ٿيون ماڻن

محبت کي ته ڪارنهن جو هتي ڏي روپ ٿي دنيا
جواڻيون روز ڪي ڪسندي ڪٿي ميهار ٿيون ماڻن

زبان ڪولڻ مٿان خنجر اُڀا ٿيندا رهيا آهن حياتيون
موت ڏي ويندي ڪٿي ميهار ٿيون ماڻن

نه هاڻي بانسري جي ئي سرن کي ڪوڻو آلاپي اڪيون
ائين جاڳ ۾ جلندي ڪٿي ميهار ٿيون ماڻن

مون لئه اوچڻ بڻجي پئوتون
خوشين جو ڏڻ بڻجي پئوتون

اس تڪي ۽ ڪاڙهي ڪنهن ۾
مون لئه ڪو وڻ بڻجي پئوتون

آئون ڌنار ٿيان ٿو تولئه
مون لئه ڪو ڏڻ بڻجي پئوتون

پياسو ڏونگر تاسارو هان
جي ڪا ڪڻ بڻجي پئوتون

ڪوٽ ڪو مونڪي ٻانهن جو ڏئي
مون لئه اوڏڻ بڻجي پئوتون

انگن جي دنگن کي ورهائي ڇڏيئي
سندي ئي اگهن کي ورهائي ڇڏيئي

چون ٿا وڏو ٿي دلالي وئين
سندوءَ جي ڪپن کي ورهائي ڇڏيئي

تُخم پنهنجي پيءُ جو نه آهين تڏهن
ڇو پنهنجي وطن کي ورهائي ڇڏيئي

هي مجبور مارو ٿا دانهون ڏين ڇو
تن جي گسن کي ورهائي ڇڏيئي

چون ٿا تون ڌرتي جا سودا ڪندي
سمورن دڳن کي ورهائي ڇڏيئي؟

گلن سان عاشقي پنهنجي پکين سان پيار آ
پنهنجو
اسانجي زندگي جو پي عجب وهنوار آ پنهنجو

دريائن سان به دل پنهنجي پتڻ پيڙيون هوا
ساحل سمورو سون جهڙو هي وطن دلدار آ
پنهنجو

مجان ٿو روح جون رمزون نه آيون سمجه ۾
مونکي چريون آهن تمنائون چريو من ٻار آ
پنهنجو

پلي پائئي نه هو پائئي اها مرضي انهي جي آ
مگر پوءِ پي پرين آخر پراڻو يار آ پنهنجو

اسان تهذيب پنهنجي کي اجاگر ٿا ڪريون
هر دم اسان سنڌو جا رڪوالا هوا قرار آ پنهنجو

پراڻو ڳوٺ ساري ٿو لڏي تنهن کان ويو آهيان
اتي ڪنهن ڳالهه ننڍڙي تان ٿيو تڪرار آ
پنهنجو

وڻن جا وچوڙا پکين کان پڇو
رنا رات ڪيڏا اکين کان پڇو

سڄو گهر هي يادن سان خوشبور هيو
پلين در ديوارن درين کان پڇو

مٺي وار ويڙهي جڏهن کان وئي
سڙيون سوڳ ۾ تن سڳين کان پڇو

اڙانگن گسن تان گذر ٿيو پرين
لقون پير ٿيا هن ترين کان پڇو

غمي عاشقي جو ڪرم آهو
ٿيس دربدر هن گهٽين کان پڇو

گذر قافلا ٿيا غمن جاسدا
اهو درد دل جي ڳلين کان پڇو

نچيو نينهن منهنجو وجد ۾ اچي
چڙيا گيت تن راڳئين ڌڪان پڇو

زمانو زهر آچي ٿو دلين کان پيار خالي ٿيا سچيون
جڳ ۾ خوشيون نا هن ائين اعتبار خالي ٿيا

لباسي ڏيک ماڻهن جو چين تي مرڪ ڪوڙي
آ محبت کان هي ويڙها ۽ سڄا ولهار خالي ٿيا

هتي گهر کي ٿو گهر ڪائي وڌي فتنا ويا آهن ڪٿي دل
جو نه همدم آ پرين کان پار خالي ٿيا

سڪن کي وئي نظر ڪائي اچي ڏس دور ويو ڪهڙو
ڪٿي ڳوليون امن اهڙو اهي آثار خالي ٿيا

هٿين خالي هئاسون ۽ وڙهياسين پوءِ به دشمن سان
مخالف جن ڪيا حملا سمورا وار خالي ٿيا

ڳوڙهن جو سيلاب اڪين ۾ چالڻه هو
دردن جو غوراب اڪين ۾ چالڻه هو

پوتي جي ڪنڊ آلي مون سان ڳالهايو
ڪهڙي ڪارڻ آب اڪين ۾ چالڻه هو

ننڊ به پوري نيٽن تنهنجن ڪانه ڪئي
زخمي هڪڙو خواب اڪين ۾ چالڻه هو

چهري جا آثار ڏسي مون پرکيو هو
مونجهاري جو باب اڪين ۾ چالڻه هو

ڳل به ميرا نيٽ چير ڏس سوچ هين
اوسيئڙي جو تاب اڪين ۾ چالڻه هو

تھڪ چين تان مرڪ به ساري روڙيل
هئي دل جو پڌر بيتاب اڪين ۾ چالڻه هو

جُهي چاچري کي اڪيون چور آيون
ٿيو حال ڪهڙو اسان چا ٻڌايون؟

چڙن جي سڏن تي صبح نيٺ ڪوليا
ٻڌيون مون سنگهارن ولوڙڻ جون وايون

پڪين جو وطن هي وڻيو دل سنڌي کي
نه وسريون اسان کان هتي جو وفائون

اسان کي به اوچڻ مليو پيار جو هو
نگاهون مليون ۽ نشانا بڻياسون

اسان سانوڻين ۾ هيو سانگ ماڻيو
اهي ٿر جون ڳالهيون ٿڌيون ياد آيون

سانجھ ميڙي وري ڪا سهائي ڪجي
دلريا اچ نئين دل لڳائي ڪجي

دشمنن دوستن جي ڪا پرڪا ڪري
هن ڏکي ويل ۾ آزمائي ڪجي

ڪير پنهنجي خوشين ۾ ڏسئون ٿو اچي
اوڙي پاڙي ۾ آخر چوائي ڪجي

محبتن ۾ اسين شرط ڪهڙا رکون
چالڻ شاهد سڄي ڪا خدائي ڪجي

زندگي آهي پرچڻ رسڻ جو قصو
ٿورڙي ڳالهه تان چو جدائي ڪجي

او وفا جانوري اچ ته پرچي پئون
پيار ۾ چو ڀلا بيوفائي ڪجي

تڙن تي روز گهاگهر جا روئن ٽڪرا ٿا پاڻياري
وساري توجڏيو ڇاڪاڻ ڇن ٽڪرا ٿا پاڻياري

اڃا ٿولو ڪري سرتيون گهڙن سان روز اينديون
هن، نه پلجي تونهاريو آ ڇون ٽڪرا ٿا پاڻياري

مسافر ڪونه ٿا پلجي پيئڻ هاڻي اڇن پاڻي ڀڳل
تن جا اڃا تائين رڙن ٽڪرا ٿا پاڻياري،

قدر ناهي زماني ۾ مٽي جي تانوجو هاڻي
ڪري ڳالهيون وفا ڪيڏو ڳرن ٽڪرا ٿا پاڻياري،

ڪڏهن تون ناز سان ڪيڏو ڪٽي هلندي هئين جانا
تڏي هاڻي ته هرڪو پيو ڏسن ٽڪرا ٿا پاڻياري

مٽي جو ڪو مله ٿي ناهي
توڪي تنهن جي ڪل ٿي ناهي

سڪڻو جيون سوئي سڏبو
جنهن ۾ پيار جو پل ٿي ناهي

محبت بن ڪا ڪهڙي دل آ
جنهن کي خوشي حاصل ٿي ناهي

وچڙڻ کي ميلاپ ڪپي ٿو
پيو ڪو ان جو حل ٿي ناهي

ڳوڙهو جنهن تان ڪونه ڳڙيو آ
اهڙو ڪوئي ڳل ٿي ناهي

سين پو سر جي ڪنهن نه هنئي
آ ڏياچ رهيو پيجل ٿي ناهي

ٿي تند وڃي ڏس تارن سان
ائين روح رچي ٿو يارن سان

مئي جو ٿو مزو هت راحت ڏي
دل پنهنجي آ اوطارن سان

هر روح جو راز به کلندو آ
گڏ پيئندي ڏس ميخوارن سان

ڪو ڄاڻي ان کي تنهن لئه وڏي
هيءَ ڳالهه اٿو اسرارن سان

ڪو سُر ٿو سورٺ ڳائي ڙي
ڪو ڏياچ نه آ مڱڻهارن سان

ڪو آه مسافر هت اچڻو
اڄ ملندا نيٺ نهارن سان

بدبخت اها دل چئي آ
جو ليڪا ڪري دل وارن سان

رڻ ۾ ڦٽا رابيل اهو ڏک ڏاڍو آ
 ٿي تن جي آهي پيل، اهو ڏک ڏاڍو آ

هي بارش ڪيڏي پوڏ ڪڍي ڏس آئي آ، ٿيو
 ڪهڙو چڪر هي هيل اهو ڏک ڏاڍو آ

روهڙن کي ساڙي ڇڻ ڪو آه ويو
 وڇڙين جا هي ويل اهو ڏک ڏاڍو آ

واعدا سارا واعدا واٽن منجه رهيا
 ٿي نه سگهيا پوميل اهو ڏک ڏاڍو آ

ڏوهي پنهنجي گهر ۾ ويٺا ٿهڪ ڏين
 بي ڏوهي ويا جيل اهو ڏک ڏاڍو آ

سما ڄام ڪينجهر ڪناري هلي آ
وري ياد نوري ڪا ساري هلي آ

تڙي پيا ڪنول ۽ پريا پونئڙا هن
وري شام ڪائي قطاري هلي آ

تڙن تي تنوارون رهن ٿيون
اڃا پي سندي دل اڌاري اڌاري هلي آ

اڃا دير ڪيسين ڪندين تون پلا
ڏس اچڻ جي پرين واڳ واري هلي آ

عمر هيڪلائين هي ڪائي ڇڏي آ
وڇوڙن کي هاڻي تون ماري هلي آ

گهٽا رم جهم ڏسي موسم وري دل گيت ڳايو آ
گلن جي تازگي جهڙو ڪو چهرو ياد آيو آ

لٽي پن چٽا اکين ۾ آ هوائن درد آندا هن الئي ڇو
سوڳوارين پي تڏو دل ۾ وڃايو آ

اسان گمنام خوابن جي اڪيلائي کي ورجائي
سدا تارن کان آڏي جو اسان تنهنجو پڇايو آ

نه مڃ پل تون اڙي ڪانئر گواه تاريخ هيءَ رهندي
شهيدن خون پنهنجو ڏئي به ڌرتيءَ سان ملهائيندو آ

اسانجي روح ۾ جيڪا چڙهي آ تار دردن جي انهي
ڏس پاڻ کي ڪٿ کان وڃي ڪٿي پڇايو آ

امن سان ئي جهان آهي امن ۾ پيار آهي ڏس تڏهن
سهڻي پٽائيءَ پي سبق اهڙو سڻايو آ

پرپور جواني جو ٻانهن ۾ ڪوئي پل ڏي
اڄ هاڻ ڊسمبر تون مٺو پيار جو ڪو پل ڏي،

هڪ رات سياري جي پيو آهي برفباري هن
منهنجي ته حالت جو ڪوئي مونکي سهي حل ڏي

گڏ بوسا نه ڪي پاڪر نه ئي مونسان ڪچهري آ
هن هيڏي دنيا ۾ هتي ڏس ڪير مونکي ڳل ڏي

هر آس گهڻي منهنجي پئمان نه ڪر دل هر
خواب ڪي خنجر سان ماري نه هي ڪر بل ڏي

ساياءِ بهار هجي هر مند ڪي ماڻيان پيو
اي جانِ وفا تون پي دردن جو نه دل دل ڏي

زنجير گُلي کا ذلن جي مخمور ادائون دور نه ڪر
ڪجهه پريت به ڏي ڪجهه پيار به ونڊ ائين جيون مون لئه سور نه ڪر

هر تڙپ ڪتي مون گهاون جي اوجاڳن جي ۽ ساهن جي
ڪجهه رحم ته ڪر ڪجهه منت به مڃ ائين سڀنا چڪنا چور نه ڪر

هر احساسن جي روح مٿان هر ماڻهو خنجر اولاريا
ڪجهه جذبا منهنجا ماري ويا ۽ تون به ستم ڀرپور نه ڪر

هر منهنجو ڳوڙهو شاهد آ هر آه ڪئي رڙ آ پيارا
هن دنيا پهرئين چيپاڻيو ائين تون به گليلي گهور نه ڪر

جي مون لئه دل ۾ پيار هجي ۽ منهنجو ذرا ڪو خيال اٿئي
پوءِ مون کان هڪڙو ڀل به پري منهن پاسي مٽڙا مور نه ڪر

تھڪ پنهنجا پاڻ سي ڳوليون ڪٿي
روح پنهنجو درد ۾ روليون ڪٿي؟

زندگي جي جهنگ ۾ بيٺا آهيون
پاڻ لاءِ عيدون ٻڌاءِ ھوليون ڪٿي؟

مفلسي جا ويٺ ڏس پنهنجي مٿان
پاڻ کي آخر وڃي ٽوليون ڪٿي؟

پيار تي هي دام ٿا وڌندا رهن
پاڻ ايڏا دام ڏس ٻوليون ڪٿي؟

درد جو درياھ جهاڳي ٿيون ملن
آزمائون ٿيون اچن سئوليون ڪٿي؟

پاڻ ۾ ڪجهه پي بچيو ناھي وفا
پاڻ ڇا چوليون وڃي چوليون ڪٿي؟

اڪپاڙي مان اڪيون ظاهر ونواه ۾ ڪُنوار سوچيو هو
چڙهي گهر ٿي وڃان نئين گهر ڳڻي سوار سوچيو هو

درياءُ پاڻي پيئي ٿو پر نه پاڻي مان هو ڍاڍي ٿو،
ڪنڌي تي سوچ ۾ ويٺل مهاڻو ٻار سوچي ٿو

فتح ڪنهن جي نصيبن ۾ اهو تقدير ڄاڻي ٿي
مگر ٿيون شڪستون پنهنجون اسانجيءَ هار سوچيو هو

انهي سڪ سیر ڏس لوڙهي وڃي ٻوڙيو هو سهڻي کي
اڪيون آليون ڪندي ان پل سنڌو جي پار سوچيو هو

هٿن تي پي لڳي ميندي سهيليون ساڻ سونئڻن ۾
کلي تن ٽهڪ ٿي ميڙيا سڪين جي پيار سوچيو هو

هوا ۾ شور سان ڪائي ملهاري سار ٿي تڙپي
پروڪي چيٽ ۾ وچڙيل اکين کان ڌار ٿي تڙپي

سمورا ڳوٺ جا چارا بنيون ٻارا اڙي سائين
ڪٽي خوشبو اها ساڳي اڃا مهڪار ٿي تڙپي

پڙاڏا ٿا اتي ٻڌجن ائين اڪثر جو شامن ۾
انهي وٽ جي اداسين ۾ اڪيلي ٿار ٿي تڙپي

ٻڏي ويو نار سو آهي نه ڪينچل ئي نه ئي سرتيون
جدائي ڪا چنڊي پنهنجا اتي ڏس وار ٿي تڙپي

زمانو ويو اهو گذري ڪٽي ڳالهين سمورين
ڪي مگر ان ماڳ جي مٽي اڃا دلدار ٿي تڙپي

احساسن ۾ چنڊ اُپاري ايندي آ
پنهنجي بک ۾ خواب قطاري ايندي آ

منهنجي ڪارٽ ڏور وڌور ٽ جهاڳيندي
گهر جا ڀاتي نند سمهاري ايندي آ

هُو ته اڪيلي عورت سسئي وانگيان ئي
ڪيڏا پويان درد وساري ايندي آ

مون به سمهڻ ڏس راتين جوئي يار ڇڏيو
هوءَ به ته نندون پنهنجون ٿاري ايندي آ

خيال ۽ خوف سمورا پنهنجا ٽڪرائي
درياه جيڏي دل هو ڌاري ايندي آ

سڪ نه پند پڇي ائين چوڻي آ
قول سمورا پنهنجا پاري ايندي آ

وڻ وڻ واسي چارا تارا هوا ڪري
خوشبو جو ڪوڏ پاند پڌاري ايندي آ

هلڪي چاندوڪي ۾ ويٺو ڪڪرن سان ٿو ڳالهايان
يار وٽن جي ڀر مان ويندڙ چهرن سان ٿو ڳالهايان

باڪ ڦٽڻ کان اڳ ۾ آئون ڏور هليو ڀو ويندس ڙي
وهندڙ سنڌو جي مان جر جي لهرن سان ٿو ڳالهايان

هیر گهلي ٿي وله ٿڌي ۾ تنهنجا پاڪر ساري مان
ڳوڙها ڳاڙي روئندي اڪڙين چپرن سان ٿو ڳالهايان

وقت ته واري مٺ جان گذريو توبه نه مونڪي ساريو
ڪو ڪيڏو ڀوڳيو تنهنجي گهاون گهرن سان ٿو ڳالهايان

سُهڻي تولئه ميهربڻجي ڪيسين ٿڌڙا ساھ ڪٿان
پنهنجي منهن ڀيو ڀڙڪي ساجن ڪپرن سان ٿو ڳالهايان

تنهنجي اوسيئڙي ۾ مونڪي اڄ پي رات وهامي وئي
تون ته نه آئين تنهنجي واعدن سوچن سان ٿو ڳالهايان

ڪنگڻ چوڙيون ڇلا تنهنجا سڳيون سڌڪي رهيون آهن
نه توکي ڏئي سگهيس آئون اڪيون روئي رهيون آهن

امان ڳانو جو ٺاهيو هو مڪي ۾ نانءُ تنهنجي سان
لکيو پر لاڙ تنهنجو ٿيو خوشيون تڙپي رهيون آهن

وڳا ناياب سڀ تنهنجا منڊي سوني ۽ نٿ تنهنجي
اڃا ڪمري جي پيتي ۾ پڇي مرڪي رهيون آهن

تڏن ساهن سوا هاڻي نه باقي ڪجهه بچيو آهي
اڪيلايون اهي ساڳيون هيئن هٽڪي رهيون آهن

هٿن کي هاڻ ميندي جي تمنا ڪابه ڪانهي ڪا
ميرون ڪوڙ دل جون ئي اندر ڦٽڪي رهيون آهن

پورهيت پيت ويچارو پاري ٿو
هائِ حياتي اوکي هوءَ ته گذاري ٿو

مهنگائي ۾ عيد تي چاته خريدي هو
هڪڙو ويلو کائي پيو ڏس تاري ٿو

بابا چمپل پير ۾ مونکي ڪونهي ڪو
نيٺ ڪٿي هو پٽڙي ڏانهن نهاري ٿو

ڪٿ تي جا بيمار پئي آسان کان
زال سٽيءَ جو سور انهي کي ماري ٿو

مالڪ تنهنجا رنگي آهن رنگ نوان
ساهتڙو هو ڪٽندي پاڻ شوڪاري ٿو

وقت پراڻو وڳ وٽائين هوندو هو
سستائي جو سوتو زمانو ساري ٿو

ڪيٽ سارا پيٽ سارا چاندنيون وڪجي ويون
واءُ اهڙو ڪو وري ويو روشنيون وڪجي ويون

ڇا بچيو آ هاڻ پنهنجو سنڌ مون روئندي ڏني
شهر نيارا ڳوٺ چارا ۽ ٻنيون وڪجي ويون

پيار ڳولين پئي چري دل نفرتن جي ڏيه ۾
دلريا ماڻهو پيارا محبتون وڪجي ويون

اڳ ته ائين آزاد گهمندي ڪونه هو ڪوئي گمان
هي ڪٿان ڪان غير آيا ۽ حدون وڪجي ويون

ماڻهپي جون لوڪ مان ڳالهيون ختم ٿيندي
ڏنيون شرم ويو اخلاق ويو ۽ غيرتون وڪجي ويون

پتڻ کي ڇا پتو آهي ته ڇا پتوار سوچي ٿو
نٿل پيڙي جي ڀر ۾ هُو روئي هر ٻار سوچي ٿو

گهڻي ڦاڪاڪشي ڪاٿي ٿيون ڏينهن ڪالهه ٿيو
هن کي، صبح سا جهر اڪيون مهڻي دريا هن پار سوچي ٿو

دلاس جي دڳن تي دل ڀلا ڪيسين ته ريجهائي
خيالن جي گهڙي ڪن ۾ هو اونهي تار سوچي ٿو،

ستارن سان ٺريل سانجهي سنڌي ڪنڊ مان ليا ڪو ڏئي،
وجهي چنڊ جهات پوڙهي تي وري پيهار سوچي ٿو!

پڪين جي شام بي رنگ آ اڳوڻوسو مزو ناهي
ڏنارن ۾ اداسي آ ۽ ڪو ميهار سوچي ٿو،

غم جي سانجهي اوڍي آخر سمهندس مان
تنهنجي در تي هاڻ نه ڪڏهن ايندس مان

احساسن جو روز قتل ٿو ڄاڻي ٿي
پلجي ٿاڻي هاڻ نه ڪڏهن ايندس مان

ماڻهن جا من نفرت کي جت پالن ٿا
دڳ وٺي پي ڪونه اتان کان لنگهندس مان

چنڊ نه جيڪر چاهت وارو اڀري ٿو
اونڌاهين سان جيسين ويٺو لڙندس مان

روز بدن هي اڳه چڙهي پيو ماڻهو جو
روز تماشو بازار جو پيو ڏسندس مان

اهڙا ٿين ٿا هاڃا منهنجي سنڌڙي ۾
ڪيسين اکرڙيون پوري آخر لکندس مان

تباھين جو ڪارڻ اسان ئي رهياسين
حياتين جو ٻارڻ اسان ئي رهياسين

ڪڏهن تنگدستين وگهي موت پنهنجي
پنهنجو پاڻ مارڻ اسان ئي رهياسين

نشن ۽ پتن جي پٺيان پاڻ ڊوڙي
سندو خود کي ساڙڻ اسان ئي رهياسين

ڪسي روشنيون هي پنهنجو پاڻ کان ئي
اونڌاھين ۾ گھارڻ اسان ئي رهياسين

ڪٿي لالچن جي چڪر ۾ اچي
پنهنجو پاڻ ٽارڻ اسان ئي رهياسين

زمانن سان جھيڙي وري دشمنن سان
مهاڏو اڙائڻ اسان ئي رهياسين

چولي ۾ ڏس ڦول ڦٽن پيا هاءِ ڙي
جوڀن رُت ڏي پير وڃن پيا هاءِ ڙي

راند بلورن لائون واري ڇڏ ڪڍي
چورا توڙي ڇا ته تڪن ٿا هاءِ ڙي

هاڻ عمر هي رنگ ڪڍي پئي ڏس
ڪنوارا جذبا تنهنجا جوان ٿين پيا هاءِ ڙي

چنڊ به تنهنجي سامهون گهوري گهوري
پيو تارا تارا پي ته ڏسن پيا هاءِ ڙي

هر ڪا موسم تو ۾ مهڪي مرڪي ٿي
خوشبو جا ڏس رنگ ٽڙن پيا هاءِ ڙي

زندگي گهارڻ ڪا سولي ڪانه هئي
پيار ماڻڻ هو پرولي ڪانه هئي؛

دل خوشي سان ڏئي چني مونڪان
چڏيئي، ڪا ڪچي ٻاراڻي ٻولي ڪانه هئي؛

رنگ هئا ٽهڪا هئا خوشيون هيون،
مان اڪيلو مون لئه هولي ڪانه هئي،

منهنجي خوابن پي ڪئي ات خودڪشي،
سمند بيٺل هو ۽ چولي ڪانه هئي،

آس منهنجي ڪي پڇي توڙي چڏيئي، ڪا
مٽيءَ جي ڏس گهڙولي ڪانه هئي؛

سڀ پڪي هن ڪي ڏسي اڌري ويا
هٿ هن جي اڄ گولولي ڪانه هئي؛

ڳوٺ ۾ تن کان خدا وسريل هو
ڪا ذڪر جي يار لولي ڪانه هئي

لٽا هُو ڪپائي اٿو ٿي وٺي
بُڪ ڪي مٽائي اٿو ٿي وٺي

ٻچا ڪالم کان گهر ۾ رڙندا رهيا
پنبڻ هُو ڀُسائي اٿو ٿي وٺي

موالي هيو ڪانڌ هن ڪي مليو
رقم ڪجهه لڪائي اٿو ٿي وٺي

چتيون ڏئي سڳن سان ڍڪي ٿي الا
انگن ڪي چپائي اٿو ٿي وٺي

سمورين خوشين کان ته خالي رهي
سندي چله ڏکائي اٿو ٿي وٺي

نمورين کي ڳنڍيندي ئي سڳين مان وار ڪوليا هئا
 ٿريلِي نينگري ڪنهن جي غمن جا چار ڪوليا هئا

چون ٿا جهنگ جون جهر ڪيون ڪري هو ساڻ گذري
 هئي پرين پنهنجي ڏسڻ خاطر وڻن جا ٿار ڪوليا هئا

تڙن تان ڪيس ڳوليندي سفر پنهنجو هو ڪاٽيندي
 سنڌو جي ڀر وٺي ويندي سڄڻ جا پار ڪوليا هئا

هوائن جي هلي رت سان ستارن کان گهڻو اڳتي
 ڪلي خوشبو سان ٻانهن جا وڏا هن هار ڪوليا هئا

هجر جي چيچ کي پڪڙي وصل جي واٽ تان ويندي
 ڪري ڳالهين نظارن سان اندر اظهار ڪوليا هئا

غربت کي ڏئي گار گهڙيو آ
اونهي پاڻي تار گهڙيو آ

رات بڪايل ٻار سمهاريئين
ڪاوڙ ۾ هڪ وار گهڙيو آ

رڃ به خالي خالي نڪتا
پوءِ به وري پيهار گهڙيو آ

شال خدا ڪا روزي ڏي
اهڙا ڪٽي ويچار گهڙيو آ

لهرن ۾ اڄ چڪ وڌي آ
پوءِ پي ڪٽي تڪرار گهڙيو آ

اچي وئي جنوري آهي

اچي وئي جنوري آهي
 مني موسم چري آهي
 سرنهن پيلاڻ ٿي وئي آ
 سڄي سرهاڻ ٿي وئي آ
 پريان ڪڻڪن سان گڏ
 گاڙها گلابي پير چانبا هن
 اوهان چو ڏينهن لايا هن؟
 گهڙي ساڳي وري آهي
 اچي وئي جنوري آهي
 ملڻ واريون اهي جايون
 سڀئي بيتاب راهون هن
 پتن جي پاڪرن ۾ ڏس
 اهي بيتاب چائون هن
 اوهانجي لا اچو منهنجو
 پرين هي ديس سارو آ
 اڪن جي اوٽ ۾ اڄ پي
 هي توهر هراچارو آ
 ڏهر ۾ ماڻ چانيل آ
 اوهانجي ڪيئن سري آهي
 اچي وئي جنوري آهي

اتر جي اوت ٿڌڙي ۽
 هوا جي سرد لهرن ۾
 اوهانجي تات ٿي اڀري
 سياري جون ڊگهيون راتيون
 اکين مان نند ٿي اڌري
 وسي ٿي وله سوچن تي
 بدن ٿو ٿي برف منهنجو
 ستارا ٿا سڀئي مرڪن
 رڳو هي دل ٻري آهي
 اچي وئي جنوري آهي

روز هوا در ڪڙڪائي ٿي
 چاندو ڪيون مهڪائي ٿي
 وقت نچي ٿو جنهن جي آڱر
 سيني مونڪي لائي ٿي
 هن جي دل ۾ ديس وڌو آ
 ديس ۾ هن جو ويس وڌو آ
 تارو تارو لهرائي ٿي
 روز هوا در ڪڙڪائي ٿي
 روپا ماڙي جي آرائي
 هن ۾ هڪڙي سنڌ رهي ٿي
 جاڳي ڪائي جند رهي ٿي
 پيار دلين کي پهرائي ٿي
 روز هوا در ڪڙڪائي ٿي
 هن جي سيني سچ رهي ٿو
 من ۾ هن جي مچ وسي ٿو
 ڪنهن کي پي سو ڪونه وڻي ٿو
 تاريخون بدلائي ٿي
 چاندو ڪيون مهڪائي ٿي
 روز هوا در ڪڙڪائي ٿي
 ڌرتي هن جي پيلا هن جا
 پيلن جا ته وسيلا هن جا
 دريا هن جا سمنڊ به هن جا
 ڪارا ڪارا پيٽ به هن جا
 تهذيبون اڏرائي ٿي
 هو سنڌو تي ڳالهائي ٿي

هن تي هاڻ قبضا آهن
 هن کي هيڏا صدمو آهن
 پنهنجي ڌرتي پيرن مان هي
 ڌاريا چو چڙائڻ ٿا
 آهي ڪو جو ٿڃ ملهائي
 منهنجو سهڻو ديس بچائي
 ڌرتي جو ڪو مان وڌائي
 هي ڳڻتي مون کي ڪائي ٿي
 روز هوا در ڪرڻ ڪائي ٿي

وقت چلڙو نه ٿيو وقت چاندي نه ٿيو
 وقت جو ڪوبه پل ڪنهن کان باندِي نه ٿيو
 روح کان سڀ رٿل ڪائناتون رهيون
 چاه جون لذتون بي سواديون رهيون
 عشق منهنجو به ڪنهن لئه هي عادي نه ٿيو
 هيڪلائين جي پن چٽ سڌائين وسي ڪابه
 سانجهي نه مون ۾ ڪا آهي لٽي
 مونڪي برڪا رتن آ لتاڙيو سڌا
 روز مرنڊو رهيس ڪوبه ڪانڌي نه ٿيو
 قيد ڪوئن اندر ساھ منهنجو ٿيو وقت
 ڏانوڻ جٽان منهنجي پيرين پيو
 مون نه سانوڻ ڏٺو مون نه بادل ڏٺو
 ڏک جي پيڙا اندر ڪوبه ساٿي نه ٿيو
 هار منهنجي رهي جيت آئي ڪڏهن
 مون هٿن تي به ميندي ڪا لائي ڪڏهن
 حسرتن جي اچي رڻ ۾ رلندو رهيس
 پيار جو پل ڪڏهن مون لئه پانڌي نه ٿيو
 وقت چلڙو نه ٿيو وقت چاندي نه ٿيو وقت جو
 ڪو به پل ڪنهن کان باندِي نه ٿيو

(سندوءَ جي سيند ساڪي آ)

اڙي اوچند جي روپا
 سڏي ٿي سانجهه توڪي ڪا
 هوائن جا هندورا هي
 لڏي توڪي سنڀارن ٿا
 خلا خاموش آ ڪيڏي
 نه ئي پرواز ڪا آهي
 نه ئي چوڙين وچت آهي
 پڇا جا رنگ اڏرن ٿا
 مگر تنهنجو پتو ناهي
 سندو جي سيند ساڪي آ
 مٽي جي مهڪ جو سنهن آ
 جڏهن پي ديس تي دشمن
 پري کان ڪا هلاڻ ڪئي آ
 ۽ رت جي راند ڪا ڪئي آ
 تڏهن هن ديس جو مون سان
 پڪو پوڙ هو ننڍو نوجوان
 ڪٽي جهنڊو هليو آهي
 اتي پي پيار ڏس سرتي
 اوهانجي ئي سڏيو آهي

مگر ڌرتي پڪاري ۽
 وڃان توڙي وري واپس
 غداري ديس سان چئبي
 اهو ممڪن مٺي ناهي؟
 تڏهن توڙي اڃان موٽي
 جڏهن هيءَ پونءِ پاڪر ۾
 ڪري مرڪي ڪلي توسان
 تڏهن ڪنهن ويس ڳاڙهي ۾
 اوهان ڏي ئي هليو ايندس
 تڏهن تون سُرخرو هوندئينءَ
 سا هيڙين ۽ سهيلين سان
 تڏهن جهومڪ تنهنجا لڏندا
 ڳلن تنهنجن کي ئي چمندا
 تڏهن پوءِ روح منهنجي کي
 وڏو اتساه ڪو ملندو
 وڏو ويساه ڪو ملندو

اُتر جي اوت ۾ سانئڻ
 اڪيلي ڪيئن گهاريندينءَ
 سيارو هي سڄو سڌڪي
 الا ان ڪي ته ساريندينءَ
 ها جنهن جي پيار جون سارون
 اوهانجي ساه ۾ آهن
 انهن جا واعد ا ڪيڏا
 اوهانجي چاه ۾ آهن
 ائين سوچي رڳو ويٺي
 مٺي خود پاڻ ٻاريندينءَ
 اڪيلي ڪيئن گهاريندينءَ
 اندر ۾ وڌڪي پوندئي
 چريون چاندوڪيون چوريندئي
 اڪيون آليون ڪري وجهندئي
 وساريل ياد ڪا ايندئي
 جڏهن اُپ ڏي نهاريندينءَ
 اڪيلي ڪيئن گهاريندينءَ
 هوائون نند روليندئي
 تي خواب توڙيندئي
 وچوڙا جيءُ جهوريندئي
 حياتي کان ٽڪي آخر
 ڏڪن ڪي ڪيئن تاريندينءَ
 اڪيلي ڪيئن گهاريندينءَ

نه چيڙ هاڻي ڪو گيت راڳي

مون دل ڪي مس مس سمهاريو آهي
 تون بند ورقن جون يادون ڪولي
 زخم زخم هي وري اڪولي
 تون چوڻو تن ڪي وري اتارين
 نه چيڙ هاڻي ڪو گيت راڳي
 اڳئي اکين ۾ نه نند آهي
 هي جاڳ جو گڏ عذاب آهي
 تون چوڻو ماضي جون سوچون
 ڏيئي نوان اسان لئه ٿو سور آڻين
 نه چيڙ هاڻي ڪو گيت راڳي
 اندر اڌو اڌ منهنجو ٿي پوندو
 نه ڪوئي مون ڪي قرار ڏيندو
 نه ئي ڦٽن تي پها ڪورهندو
 اکين جو اٿلي درياھ پوندو
 ۽ دل جي ڪشتي ڪي ٻوڙي وجهندو
 نه چيڙ هاڻي ڪو گيت راڳي
 نه چيڙ هاڻي ڪو گيت راڳي

ڪو ٻريا ڪت ڙي حشر نه ٿي
 پئي يا مون وانگي ڪا حساس
 دل لڇي نه تڙپي اٿي پئي
 نه چيز هاڻ ڪو گيت راڳي
 نه چيز هاڻي ڪو گيت راڳي
 ڪو راه ويندو تنها مسافر
 ڪا واٽ پلجي وڃي نه پنهنجي يا
 سانوڻي جٿان اڪيون هي ڪنهن جون
 وسي وسي ائين اجهي وڃن
 نه چيز هاڻي ڪو گيت راڳي
 نه چيز هاڻي ڪو گيت راڳي

درزي جي دل ائين به سوچيو
 هن جو اهڙو جوڙو ٺاهيان
 جنهن ۾ گل ستارا ٽانڪيان
 تن جي وچ ۾ سونهن پري ڪا
 پنهنجي من جي ڳالهه اٿيان
 درزي جي دل ائين به سوچيو
 هفتا گذرن دير ٿئي هر ڏينهن اچي
 درشن به ٿئي ۽ دل جو هلڪو بار
 ڪجي درزي جي دل ائين به سوچيو
 اهڙا چوليءَ ڇت پريان يا،
 هن جي چولي پاڻ ٿيان
 ڏاڳو ڏاڳو بڻجي هن جي
 ساري بدن جو طواف ڪيان
 هن جي پانهن هن جي گهاگهر
 واري ٿي ڪا تند پوان
 هن جي پوتي هن جي چاتي
 وارو ڪوئي رنگ ٿيان
 هن جا سارا خواب سبي،
 هن جو هڪ هڪ انگ ٿيان
 درزي جي دل ائين به سوچيو
 سوچي سوچي نظم لکي ويو
 جيئن جو تيئن پوءِ وقت لنگهي ويو
 جوڙو عيد جو نيٺ ٺهي ويو
 جوڙو جانا پاڻ ڪٿي وئي
 درزي جي دل چاهو سوچيو
 درزي جي دل چاهو سوچيو

چنڊ اڪين جو آئينو آ

جنهن ۾ سارا رنگ ڏسان ٿو
 جنهن ۾ ڪي ئي خواب پسان ٿو
 وقت جو چٽ سازينو آ
 چنڊ صدين جو آئينو آ
 ڪڏهين چارٽ چنگ لڳي ٿو
 ڪڏهين ڪنهن جو ڪنڌ لڳي ٿو
 ڪڏهين دردن دنگ لڳي ٿو
 ڪڏهين چٽ ته بيگانو آ
 چنڊ اڪين جو آئينو آ
 ڪڏهين قاصد ڪڏهين شاهد
 ڪڏهين سارون ڪڏهين سڀنو
 ڪڏهين چوڙي ڪڏهين والو
 ڪڏهين تلڪ نشانو آ
 چنڊ اڪين جو آئينو آ

وقت جي ڌنڌ ۾ ويڙهيل ڪا
 ياد سنڌي تصوير جئان
 يا ويراڳي ڪنهن جوڳي جي
 اجڙي ويل تقدير جئان
 ڪڏهين ٿو محسوس ٿئي ڄڻ
 مست چريو ديوانو آ
 چنڊ اڪين جو آئينو آ
 مومل جي هو ماڻي وانگي
 ياد قصي ته پراڻي وانگي
 ڪڏهين ٻار اياڻي وانگي
 ڪڏهين نيٺ نماڻي وانگي
 عاشق ڪو مستانو آ
 چنڊ اڪين جو آئينو آ

پيار پرڻي جو پڇتاءُ

جيئن ڳوٺ ڇڏيو آهي
 تيئن روح ستو ناهي
 وڻ پنهنجي ته ملڪيت هئا
 پڻجي به هئا پنهنجا
 چونئرن سان چتا گهرڙا
 بابي ته ڏنا ناهي
 جيئن ڳوٺ ڇڏيو آهي
 تيئن روح ستو ناهي!
 بچين به اتي منهنجو
 ماضي جا قصا سارا
 سڀ ڪجهه مون ڇڏيو ڊاهي،
 جيئن ڳوٺ ڇڏيو آهي
 تيئن روح ستو ناهي!
 اي ماهِ جبين مونڪي
 تو ڏاڍو رلايو آ
 هت مونڪي عزيزن کان
 زوري تو ڪٽايو آ
 هن هجر به ڏاڍو اثر
 ڏس دل تي رکيو آهي
 جيئن ڳوٺ ڇڏيو آهي
 تيئن روح ستو ناهي

هوءَ مونسان مڱيل منهنجي
 سا سوٽ رني هوندي
 ۽ منهنجي دغا تي پي
 ڳوڙهن سان پني هوندي
 هي ڪم نه چڱو منهنجو
 ڇا مون ته ڪيو آهي
 جيئن ڳوٺ ڇڏيو آهي
 تيئن روح ستو ناهي
 ڇا بخش ڪندو بابل
 ڇا چوندي هو آيل
 نظرن ۾ ڪريو آهيان
 ڪيو پيار جو پرڻو آ
 مون چوڻ ڀڳو آهي
 ڪم ڪهڙو ڪيو آهي
 جيئن ڳوٺ ڇڏيو آهي
 تيئن روح ستو ناهي

جيئي سنڌو چيو آهي

اسان تاريڪ راتين ۾
 سنهرا خواب ئي آندا
 شعوري زندگي ۾ ئي
 سناسين درد هيڪاندا
 گلن جي آس پاليندي
 چٽياسون پور جوين ۾
 نه مهڪيو مرڪ جو موتيو
 چين جي يار دامن ۾
 رڳو صحرا جو تصور ۽
 رجن جي اڃ ماريو آ
 نه ڳولا جو گتو پنڌڙو
 نه ئي هن وقت واريو آ
 ڪڙيون هي آزمائش جون
 گهڙيون پنهن تي رڳي آيون
 صداقت جي سفر ۾ ئي
 نه ئي ڪنهن کي وڻيا آهيون
 سدائين غير جي اک ۾
 ڪنڊو بڻجي هريا آهيون

تڏهين ئي دار پي پنهن لئه
 بڻيو سينگار آمرڪي
 ڪڏهين گهاٽو ڪڏهين مقتل
 ڪڏهين پيريون لڳيون آهن
 مگر پوءِ پي ٿڪا ناهيون
 اسانجي جنگ جاري آ
 پليتن جي ارادن تي
 اسان الرٿ بڻيا آهيون
 غدارن جي پاليسين تي
 هنيو بيٺا نظر آهيون
 ائين ڦرجڻ نه ڏينداسون
 ائين لتجڻ نه ڏينداسون
 وطن سان آوچن پنهنجو
 اسان هرگز هٿيا ناهيون
 آزادي جو سندو ڏيئو
 رکيو آ پاڻ هي ٻاري
 نه روڪڻ سان رکيا آهيون
 نه ڪنهن کان پي ڊنا آهيون
 اسان نعرو هنيو آهي
 جيئي سندو چيو آهي

پرین یاد تنهنجي به پرپور هئي!!

ستارن سڏيورات مخمور هئي
 پرین یاد تنهنجي به پرپور هئي
 اڃا جام پهتو چين تي نه هو
 اڃا ماڻ موسم تي چانيل هئي
 اڃا رقص پيرن ڪيو هو ڪٿي
 اڃا هوءَ اکين کان گهڻو ڏور هئي
 پرین یاد تنهنجي به پرپور هئي
 هوائن سندا پاند خوشبو هئا
 پنا پهر سارا سي حسناڪ هئا
 اوهانجي چني جي رنگن جهڙي بارش
 اوهانجي جي ڦلي جهڙو وچ جو ورڻ
 سندي سونهن جي چٽ سڄي گهور هئي
 پرین یاد تنهنجي به پرپور هئي
 اکين ۾ لڙيل رات سانجهي جٿان
 ۽ مسافر پکين جي اداسي جٿان
 غمن جا به دل تي جٿا هئا لتل
 ۽ خدشن جا ٿيڙو هئا ڪي ٽڪيل
 مون لئه انتظار ۾ مٿان سور هئي
 پرین یاد تنهنجي به پرپور هئي
 تصور ۾ تنهنجا هئا ڏلف ڦهليل
 تنهنجي نند اُٿنديون رهيون آڱريون
 شرابي قرارن سندو ڪيف هو
 ۽ ساهن جي گرمي پي وڌندي وئي
 سندو سمنڊ چوليون ڪيو پي چليو
 ۽ خيالي پکن ۾ ڪائي حور هئي
 پرین یاد تنهنجي به پرپور هئي!!

ڪڏهين سوچيو نه هو جانا؟

نڪوري شام جون ٻانهون
 وراڪن ۾ اچڻ کان ئي
 اڳي ڏس ڏور تي وينديون
 ٿڪل پنڇي اڏي ويندا
 ڍنڍن تي رڃ پوءِ لهندي
 ڪڏهين سوچيو نه هو جانا
 مٽي تي لڙڪ بارش تي
 غمن جي رات آڻيندا
 ۽ ڪو طوفان ٽاڻيندا
 صدا جو سوز ساڙيندو
 وصل ويصال ماڻهندو
 اسانجي ياد جا سڌڪا
 هوائن ۾ پري ويندا
 ڪڏهين سوچيو نه هو جانا
 مٺا ٿي ڌار وينداسون
 چيو تو هو رڻو هس مان
 تو ٻارن جڻان هو پر چايو
 گلي مونکي لڳايو هو

وٽن تي پي پڪين ٻوليو
 انبن جو ٻور پي مرڪيو
 ۽ خوشبو پاند مهڪايو
 الائي ڇو لڳو هو ڄڻ
 وڇوڙو هاڻ ويجهو آ
 اهو ويري وڇوڙوئي
 نصيبن ۾ مليو آخر
 اسانجو ماس ڪوري پيو
 اسانجي جيءُ جهوري پيو
 ڪڏهين سوچيو نه هو جانا؟

شهيدن ۾ ته هوندا سين!!

هوا ۾ اجرڪون ٽوپيون
 گلابي رنگ اڌرن ٿا
 نظر جيڏانهن ٿا ڦيرايون
 سنڌو جا گيت گونجن ٿا
 ڏهاڙو هي محبت جو
 اچي سنڌ سان ملائي ٿو
 وڃن ساڳيون ٻڌائي ٿو
 اسان ڌرتي سان گڏ آهيون
 اسان پنهنجي ثقافت جي
 نه ورثي کي وساريو آ
 اسان ٻولي جي لولي کي
 سدائين ڏس جئاريو آ
 اسان سنڌي اسان جوڌا
 اسانجو ساھ سنڌڙي ۾
 پڪو ويساھ سنڌڙي ۾
 وساري ڪين سگهندا سين

وفائون ديس وارن جون
 جنين ڌرتي جي خاطر ئي
 آ پنهنجي جندڙي واري
 اسانجو پي وڃن آهي
 سنڌو تنهنجو قسم آهي
 نه هاڻي پاڻ ڦرنداسين
 ٻڌو سر تي ڪفن آهي
 ها دشمن ساڻ لڙنداسين
 لڙيندي جي مري وياسين
 شهيدن ۾ ته هونداسين

آڙين کي اچڻ ڏي تون!!.....

آڙين کي اچڻ ڏي تون
 پاڻي ۾ لهڻ ڏي تون
 چو ٿاڻي رکي آتو
 بندوق هٿن ۾ ڏس
 آزاد پکين کي ئي
 آزاد اڏڻ ڏي تون
 بي مهل وڇوڙن جا
 آواز اٿارين ٿو
 هن سرد تون سانجهي ۾
 ڪو امن رهڻ ڏي تون
 آڙين کي اچڻ ڏي تون
 تارن جون قطارون ڏس
 درياھ ڪنارا ڏس
 باغن ۾ گلن جو هي
 ڇهڪڻ ۽ نظارا ڏس
 معصوم پرندن کي
 منظر ته ڏسڻ ڏي تون
 آڙين کي اچڻ ڏي تون!

بد ذوق شڪاري تون
 احساس نه ڄاڻين ٿو
 هي روز ستم ڄا تون
 پنجوڙ ڪي ٿاڻين پيو
 سک سان ته ذرا تن ڪي
 ڪجهه پل ته گهمڻ ڏي تون
 آڙين ڪي اچڻ ڏي تون!
 بيتاب دينن جي تو
 پر ڪي نه اداسي آ
 ۽ شام جي لمحن جي
 ڄاڻي نه نراسي آ
 تو پيت بڪئي خاطر
 پنڇين ڪي گڏو آهي
 وڇوڙ جو پتو تن کان
 تو ڪين پڇيو آهي
 ماتم جي گهڙين تي ئي
 غم تن ڪي سلڻ ڏي تون
 آڙين ڪي اچڻ ڏي تون!!

ڪارو ڇاڻ به خالي هوندو

ڪارو ڇاڻ به خالي هوندو
 ڪنهن به بندر تي هوندس ڪونه؟
 پيڙا جوڙا ميڙا هوندا
 ڪنهن به سفر تي هوندس ڪونه
 مونکي ڳولي ڪونه تون لهندين
 ڪنهن به ڪنڌي تي ملندس ڪونه!
 نيٽن جا جر روڪي رڪجان
 مان ته وري من ايندس ڪونه
 پاڻ مسافر هلندڙ ماڻهو
 درد ۽ دوکا سهندڙ ماڻهو
 ڪنهن کي ڏوراپا ڏيندس ڪونه
 چنڊ به سامهون اڀري ايندو
 ڪارو ڇاڻ به خالي هوندو
 ڪنهن به بندر تي هوندس ڪونه
 وڻجارا پي ڪونه ڏسيندئي
 ڏور ڪنارا ڪاٺ ايندئي
 ڪوبه نه توکي آت ڏيندو
 ڪارو ڇاڻ به خالي هوندو

اوسيئڙي ۾ شامون تنهنجون
 راتيون گذري ساريون وينديون
 سرتيون توکي مهڻا ڏينديون
 ڏک به توکي ڏاڍو ٿيندو
 ڪارو ڇاڻ به خالي هوندو
 پاڻي چوليون شو هوائون
 تارن پريون راتيون هوندئي
 ڏور ڏکڻ جي چانڊوڪي ۾
 توکي منهنجو پور به پوندو
 ڪارو ڇاڻ به خالي هوندو
 وقت به گهاو نه تنهنجا پرندو
 جوڀن تنهنجو ساڙي ويندو
 اوجون مڙجون ڪونه هي رهنديون
 گهر جي حالت ڪاڻ ايندي
 ڪوبه نه توکي پنهنجو لڳندو
 ڪارو ڇاڻ به کالي هوندو
 ڪنهن به بندر تي هوندس ڪونه!!...

جي نه ڪنهن جي پيار ۾ الجهي پوين!!

عشق جي تون آسمانن کي چُهين
 ڏس ڪيئي تون زمانن کي ڏئين
 تو ته چوڙين جو وڃڻ آهي ٻڌو
 توته رستي تان حُسن ويندي ڏنو
 تون نه ڪنهن جي پاند ۾ ڦاسي پ ڏس
 ڪيئي تون زمانن کي ڏئين
 تو چين جي مرڪ خالي آڏني
 تو چين تي ئي لڳل لالي ڏني
 تونه امرت جام اوتي آڏنو
 تو چين تان ڪو ذرو ناهي چڪيو
 جي ذرو پي تون اتان جيڪر چڪين، ڏس
 ڪيئي تون زمانن کي ڏئين!

تو ڪنوارا ٽهڪ پي ناهن ٻڌا
 تونه چيرن جا اهي پيرا ڏنا
 تونه چاندوڪين ۾ ڪا سُس پَس ٻڌي ،
 توڪڻي راتين جو اوسيئڙو ڪيو
 جي نه ڪنهن جي پيار ۾ الجهي پوين ڏس
 ڪيئي تون زمانن کي ڏئين!!

ٿوهر هيٺان نند اسانڪي ايندي آ

موسم ڏينهن تتي جي ڏاڍي ٿيندي آ ٿوهر
 هيٺان نند اسانڪي ايندي آ
 تو ته گلن جي چانوسدائين اويدي آ
 تو ته بهارن جي ڏس پوتي پاتي آ
 هت لڪن جي باه صفا پئي پرندي آ
 ٿوهر هيٺان نند اسانڪي ايندي آ
 رڻ ئي رڻ آ ڪابه هتي محلات نه آ
 اونڌه آهي روشن ڪائي رات نه آ پوءِ به اتي
 جي هر شئي پاڻ کي وڻندي آ
 ٿوهر هيٺان نند اسانڪي ايندي آ
 پاڻي ڪارو ڪوهر آهن ڪاڇ هتي
 چونڌرا پنهنجا گهر ڪڪاوان ماڳ هتي
 چانو ٿڌيري ڪونه هتي ڪا هوندي آ
 ٿوهر هيٺان نند اسانڪي ايندي آ
 بخمل جهڙا پير اوهانجا هي پيارا ريت گرم
 ڪي سهندا ڪين اهي سارا
 تون ته پياڪ ٿڌيري پاڻي جو
 پاڻ پياڪ پلر جا آهيون ويچارا
 پنهنجي ڪيئن ساڻ هتي دل لڳندي آ
 ٿوهر هيٺان نند اسانڪي ايندي آ

مون ۾ ٿاڪ ازل جا جوڙيا ٿئي
 منهنجي دل ۾ خيما پنهنجا ڪوڙيا ٿئي!
 آئون ته اوهانجي قابل ڪاٿي آهيان ڪو
 ياد منهنجي چو گهاو اوهانڪي ڏيندي آ
 ٿوهر هيٺان نند اسانڪي ايندي آ
 منهنجي دنيا هيڪل ڪيڏي وياڪل آ
 منهنجو مونڪان پاڳ به چرڪيل تڙپيل آ
 منهنجي ديد دنيا پي آخر ڪهڙي آ
 آڏي ڌاري تڙپي دل ائين روئندي آ
 ٿوهر هيٺان نند اسانڪي ايندي آ

اتر جي مند آئي آ

وري ڪا سونهن چانئي آ
 وريون هي چيت جون راتيون
 سرنهن خوشبو اڏائي آ
 ڪٿي آهين اڙي ڏوليا؟
 پٽيون اڄ ساڳ هٿن سان
 ڪيون شروعات محبت جي
 وري ڪن خواب ڪچڙن سان
 مندن جو پي مزو ماڻيون
 اوهان جو دير لائي آ
 اتر جي مند آئي آ
 هلي آ ڳوٺ پنهنجي ڏي
 پٺيون توکي سنڀارن ٿيون
 پوکيا وڻ پاڻ هئا جيڪي
 اهي پيريون پڪارن ٿيون
 اوهانجا گس نهارن ٿيون
 پلا ڏس تو ڪٿي آخر
 وڃي دنيا وسائي آ
 نه توکي ياد آئي آ
 اتر جي مند آئي آ
 سياري جون ڊگهيون راتيون
 اوهان بن ڪيئن هي گذرن

اڪيلو رات تنهايون
 پھر هي ڪيئن سي نبرن
 وڇوڙن روح جي رڻ تي
 وڏي هلچل مچائي آ
 اتر جي مند آئي آ
 سڪيون سرتيون به جوڙن سان
 اڪيون آليون هي ڳوڙهن سان
 نه ڪي آتت ڏيڻ وارو
 نه ڪي پنهنجو چوڻ وارو
 عمر گذري اجائي آ
 اتر جي مند آئي آ
 اتر جي مند آئي آ

قرض سمورو لاهينداسين

ڪيت نڪيڙي منهنجا پاڻو
 پنهنجو فرض نپائينداسين
 هيل ڦٽين جي پاڻ فصل مان
 قرض سمورو لاهينداسين
 سالن کان پيو ڏاج ادي جو
 تنهن کي پي پرڻائينداسين
 پوڙهي بابل سائين کي پوءِ
 حج به پاڻ ڪرائينداسين
 چاچا پاڻ کي ڪرڻو آهي
 وقت سڄو ورهائينداسين
 قرض سمورو لاهينداسين
 چاته غريبي ڏک ڏنا هن
 ڪونه اسان کي سک ڏنا هن
 پنهنجي ڀاڳ مان پائينداسين
 قرض سمورو لاهينداسين
 هاڻ نه ڪنهن جي در تي سوال
 پنهنجو ٻار نه ويندو ڪو
 هاڻ نه دڙڪا، ڪوئي مهڻا
 ڪوبه نه تن کي ڏيندو ڪو
 هاڻ ته در تي ڀاڳ وريو آ
 خوشيون خوب ملهائينداسين

پاڻ تي کلندا اڳ ها ماڻهو
 چاچا چوندا اڳ ها ماڻهو
 تن کي ڪري ڏيکاريندا سين
 قرض سمورو لاهيندا سين
 محنت ۾ ئي مان رهي ٿو
 ماڻهو جو ئي شان رهي ٿو
 اڄ ته سڪن ڏي پيرا پايون
 گاميابين ڏي وڪ وڌايون
 منزل پنهنجي ناهيندا سين
 قرض سمورو لاهيندا سين

وره وچوڙا ماريندا هن!!

چرڪيل خواب ۽ لڇندڙ ماڻهو
تنهنجا سڀنا لهندڙ ماڻهو
اڄ پي توکي ساريندا هن
اڪڙين مان جر هاريندا هن!

تو ته رسامن ريت کي تاڻي
پنهنجي دنيا ٻي سان واڻي
جيون پنهنجو گهارين تي پئي

وقت جا ليڪا يار عجب هن
ڪوبه نه ڄاڻي هاءِ غضب هن
ڪومل اڪڙيون اوجاڳن جا
پنڌ لتاڙي روئينديون آهن
وچڙيل سارون ٻيهر جوڙي
دل کي جيڪي ٻاريندا هن
اڄ پي توکي ساريندا هن!!

ليڪ لڪي جا هوندا آهن
 اڌمان ائين ئي اٿندا آهن،
 ماضي جي تنهن محبت وارا
 پور اندر مان اٿندا آهن،
 وره وڇوڙا ماريندا هن،
 دل کي جيڪي ٻاريندا هن
 اڄ پي توکي ساريندا هن!!

ڪير عمر جو ساٿ ڏئي ٿو
 پيار نه ساڳيو يار رهي ٿو
 ڪل خوشيون سڀ وقتي آهن
 ڪوبه نه محرم يار رهي ٿو
 ڏينهن سڀئي ائين ٿاريندا هن
 وره وڇوڙا ماريندا هن!!

وسري نه ٿي ڌنارڻ

گهاٽي جبل جي پويان
 هي روح منهنجو اڌري
 ڳولي پيو ريدارڻ
 جنهن منهنجي دل جي جهنگ ۾
 چاريو هو پنهنجي ڌڻ کي
 وسري نه ٿي ڌنارڻ
 ديدون مليون اڃانڪ
 ديدن سان دلربا سان
 ائين چاهتن جي پڪ ۾
 ماڻياسون چند لمحا هاءِ!
 سو عشق ڪورو
 اوڍي هلياسون رڻ ۾
 جهنگل نديون ڪنارا
 جهاڳي ملياسون رڻ ۾
 ان پريت جي سفر جا
 وڻ وڻ گواه آهن
 پوئا ڪلر پتن جا
 رڻ رڻ گواه آهن
 ڪيئن پيار کي چنو ويو
 دلدار کي چنو ويو

گلڙن کي ڇڻ ته روڙي
 مهڪار کي چنو ويو
 واهوندي جون هوائون
 شامون اڃا پڇن ٿيون
 تارا ۽ چنڊ اڀري
 ايندا آهن روءِارڻ
 وسري نه ٿي ڏنارڻ
 وسري نه ٿي ڏنارڻ

پڪين جي دل به توسان آ

ڪشادا ڳوٺ جا رستا
 دڳن جي دل به توسان آ
 وڃين ٿي ڪوه تي جيڪر
 دلن جي دل به توسان آ
 ڪرين ٿي چيٽ سان ماڻا
 ۽ شامن ساڻ مرڪين ٿي
 گلن کي توڇڏيو موهي
 پڪين جي دل به توسان آ
 ستارا تو منڊيا آهن
 ڪري چنڊ نند ٿو ڪاڻي
 هوائون هن تنهنجي طابع
 بيهارين هو ته جت بيهن
 وڻن جي اک به توڻي آ
 وڻن جي دل به توسان آ
 خوابن کي به لاهين ٿي
 اکين ۾ ڪنهن ڪجل وانگي،
 سمهين ٿي تون اڳڻ جنهن ۾
 لڳين ٿي ڪنهن غزل وانگي،

امير ٿو سوچ ۾ گم ٿي
 ڪتبن جي دل به توسان آ
 گلن کي تو چڙيو موهي
 پکين جي دل به توسان آ
 چون ٿا تون بهارن کي
 اشارن ۾ هلائين ٿي
 ڪٿي ڪو هوش ۾ ناهي
 اڏارن ۾ هلائين ٿي
 سڀئي تنهنجا سلامي هن
 سڀن جي دل به توسان آ
 گلن کي تو چڙيو موهي
 پکين جي دل به توسان آ

ڪٿي سو هاڻ هاري آ

ڪٿي جي ڪاھ ڪاڏي وئي
 نه جوڙا هر نه ناڙي آ
 ڪٿي سو هاڻ هاري آ
 ڪٿي ڏس هاريائي آ
 نه ڪوڏر ڪابه ٿي ڏسجي
 ونگارن جو ولر ڪونهي
 نه آ آ آ ڪٿي آهي
 هي ڪهڙي ٿي پڇاڻي آ
 ڪٿي سو هاڻ هاري آ
 ڪٿي ڏس هاريائي آ
 نه وڻ ڪو چانو لئه آهي
 تتو ڏس ڏينهن ڪاڙهو آ
 نه ئي چله چانه واري آ
 نه ماڻو ڪو ٿڌو آهي
 نه ئي ڪنهن باه باري آ
 ويو سڀ ڪجهه بدلجيءَ
 اڪين ۾ ڌنڌ پائي آ
 ڪٿي سو هاڻ هاري آ
 ڪٿي ڏس هاريائي آ

الا ڏس وقت جا ڦيرا
 فرق ڪيڏو اچي ويو آ
 نه ماڻهو ئي رهيا ساڳيا
 نه ئي سو دور ساڳيو آ
 مشيني دور ايندي ئي
 سهولت ٿي وئي آهي
 اها ڌرتي به ساڳي آ
 صدين کان جا پراڻي آ
 اهو ئي چنڊ ۽ سورج
 اها ئي ڏس ڪهاڻي آ
 جديدي پيڙجي پڪ ۾
 سمورا ڪم چڙهي ويا هن
 اسان بس ٽوٽپائي جي
 رڳو چادر هي ٽاڻي آ
 ڪٿي سو هاڻ هاري آ
 ڪٿي ڏس هاري ٽاڻي آ

توسان حساب ٿيندو!

دي سي دلال تنهنجو
 لاشو گلين ۾ هوندو
 توسان حساب ٿيندو
 توسان حساب ٿيندو
 مٽي ڪيئي لڄاري
 نقصان هيڏو پاري
 ناظم ڪي نند سمهاريئي
 پڇتاءُ توڪي ناهي
 توڪي خبر ئي ناهي
 ناظم جو خون اهڙو
 سنڌ جي پڪار آهي
 اهڙي ڪا ڌار آهي
 تلوار کان تڪي جا
 تنهنجو ته ڪنڌ ڪپيندي
 ڏسجان سڀاڻ تنهنجو
 لاشو گلين ۾ هوندو
 توسان حساب ٿيندو
 غيرت ذرو نه جنهن ۾
 ڌرتي تي بار هوندو

ويڪو اهڙو وڏيرو
 دشمن سماج ٿيندو
 ان لئه نه ماءُ جي جهولي
 اهميت نه رکندي لولي
 غدار ليڪيو ويندو
 اهڙي کي هڻجي گولي
 عربن جو هي تخم يا
 تاتارين جو آهي
 هن جو نسل آڪهڙو
 هن جو قبيلو ڪهڙو
 ڌرتي جي دل مان جيڪا
 ڏس دانهن جا به نڪتي
 جيڪو مڻ به مچندو
 تنهنجي مٿان ئي ڪرندو
 توسان حساب ٿيندو
 توسان حساب ٿيندو

واپيون

سچ واکا پئي ڪري
هائِ هي هيڏو ڏڪر
جُون جو آهي مهينو

پاڻي ڪوهن مان سڪي ويو
ڪونه برسيو آڪر
جُون جو آهي مهينو

مال ماڻهو سوڪهڙي ۾
آچيو آهي زهر
جُون جو آهي مهينو

ڏينهن ڏاڍا هاڙه جا
چاته گرمي جو حشر
جُون جو آهي مهينو

سج لٽي ڌاري
پتڻ تان ٽپندي
پيرا گم ٿي ويا

ماءُ رني پي رت
پت کي ڳوليندي
پيرا گم ٿي ويا

کاڌي ويو گم ٿي
رستن کان پچندي
پيرا گم ٿي ويا

ڏڻ وڻاڻين وريو
تنها گهرايندي
پيرا گم ٿي ويا

رات انڌياري ۾
ڏور صفا ويندي
پيرا گم ٿي ويا

روح ۾ رڙايري
ساٿ سفر هلندي
پيرا گم ٿي ويا

موت ڪنيو بالڪ
ننڊ ڪچي سمهندي
پيرا گم ٿي ويا

خاندان جي پيو اههڪ عورت جو ڌنار پٽ گم ٿي ويو هو بعد ۾ سندس لاش پاڻي مان مليو هو

پوڏ دوراڻ متاثر
2011 واري

ڳوٺ وارن چيو
شهر توکي وڻيو
تو وساري ڇڏيو

پي دنيا ڇڏ ڪڍي
ماءُ توکي ڇڻيو
تو وساري ڇڏيو

خط ۾ هر هرا هو
حرف مون پي پڙهيو
تو وساري ڇڏيو

جيئري توکان جدا
سور دل جو بڻيو
تو وساري ڇڏيو

تو بنا ڏس وفا
منهنجو جوين ڇڻيو
تو وساري ڇڏيو

دشمني جي آڙ ۾ هت
روز ڪسجن ٿيون ڪنواريون
دانهن ڏيون ڪنهن کي پٽائي

انگ اگهاڙا ٻار ٻڪ ۾
ڪير لهندو ڏس سنڀارون
دانهن ڏيون ڪنهن کي پٽائي

مارويون هت ڪئين مرن ٿيون
قيد ڪوئن ۾ ويچارين
دانهن ڏيون ڪنهن کي پٽائي

واري اڌري پئي سنڌو ۾
پاڻي پاڻي پيا پڪاريون
دانهن ڏيون ڪنهن کي پٽائي

راڳ ٿي کڻي راڳ پيو آ
بي سريون جهر جهنگ جهونگارون
دانهن ڏيون ڪنهن کي پٽائي

خواب خوشبو ويا ڇڏي
بند اکين جي شهر ۾
ڪنهن سنجها ويلى مٺي

پيار جهلڪيون پي ڏنيون
مون ڏٺو هن جي نظر ۾
ڪنهن سنجها ويلى مٺي

هڪ چٽي جا ڏئي وئي هئي
هس خوشين جي لهر ۾
ڪنهن سنجها ويلى مٺي

هوءَ ڪهاڙي ڪُوت ٿي
ائين مٺي هئي ڪهر ۾
ڪنهن سنجها ويلى مٺي

بستين تي بارود
ڪيهون ٻارن جون
ڪربل جو ميدان آ

هي آهون فريادون
ڌرتي وارن جون
ڪربل جو ميدان آ

ساھ ٿو گهٽجي گونجون
چوڌس بمبارن جون
ڪربل جو ميدان آ

ڏسو ڏاڍايون هي
ديس تي ڌارين جون
ڪربل جو ميدان آ

چوڌس ٽوليون هن
وحشي ڪارن جون
ڪربل جو ميدان آ

عراق تي آمريڪا بمباري سان حملو ڪري تباهي مچائي ڇڏي هئي ان تي لکيل

کولي مان سڌڪا
اڀريا اوچي ڳاٽ
قيدي پي تڙپيو

گهگه انڌيري ۾
پري نه پي ڪا لات
قيدي پي تڙپيو

ڳوٺ جون چاندوڪيون
ساري گهر جي واٽ
قيدي پي تڙپيو

دونهاتيل هئي دل
نيٺن ۾ اسات
قيدي پي تڙپيو

خيالن ۾ چرڪيو
ٻڌي ڪا چٽڪاٽ
قيدي پي تڙپيو

چنڊ عاشق اٿئي
تنهنجي ويڙهي منجهان
هُو وڃي ئي نه ٿو

وار کولي نه سمه
بيٺو تنهنجي مٿان
هُو وڃي ئي نه ٿو

پنهنجو جوڀن لڪاءِ
اوڍ ڪپڙو ڪٿان
هُو وڃي ئي نه ٿو

آرسي پئي پڇئي
سونهن آندئي ڪٿان
هُو وڃي ئي نه ٿو

هن ڏٺو آهي ڇا
ڏي پڇي آسمان
هُو وڃي ئي نه ٿو

سند سڌائين سرسبز ۽ شاداب رهي آهي سندس هر طرف سايون ۽ نيون ٻارا خوبصورت ۾ اضافو آڻي رهيا آهن ۽ سندو جي هي سونهن اسانجي سڪل ٺوٺ جهڙي جڻاڻي کي خوبصورت ۾ بدلائڻ جو ذريعو آهي، سندو ماڻا جي تهذيب دنيا جي تهذيب ۽ ريتن رسمن کان الڳ ٿلڳ حيثيت رکي ٿي. هتان جا رهاڪو به پنهنجي سند جي بقا ۽ خوشحالي لاءِ پاڻ سر ڀڙوڙي رهيا آهن ۽ سندن هر ڪم اڳتي آهي ۽ پوئتي پير ڪرڻ هڪ مهڻو ۽ ميار آهي، سند جا سڀوت سوڍا ماڻهو پنهنجي پنهنجي هنر تعليم ادب ۽ سياست مطلب ته هر شئي ۾ پاڻ پرا آهن سندن ڪوبه مقابلو ڪرڻ لاءِ ماڻهو تيار نه آهي سنڌي ادب جي هن روان دوان قافلي جي قطار ۾ سائين وفا جانوري جون وڪون به اڳتي اڳتي آهن ۽ قدم سڌائين اڳتي آهن ۽ سندن چواڻي ته

اڙي او چنڊ جي روپا
سڌي ٿي سانجه توکي ڪا
هوائن جا هندورا هي
لڏي توکي سنڀارن ٿا

وفا جانوري شاعري جي دنيا ۾ اڳ ٿلڳ حيثيت رکي ٿو سندس هڪ هڪ لفظ موتين مثل آهي اهي سڀئي موتي ميڙي وفا هڪ مالها ٺاهي آهي جنهن کي خوابن جي اڪيلائي جو نانءُ ڏنو آهي خواب ته اڪيلا ٿيندا آهن پر انهن جي سرجهڻ سڀئي ڪوي سائين وفا ڪڏهن اڪيلائي محسوس نه ڪئي آهي سندس هروقت خيالن جي اڌام ۽ سندر حسين لفظ خيالات گڏ ٿي گڏ هوندا آهن تنهن جي ڪري ڪيترائي نظم ۽ گيت سرچندا رهن ٿا، وفا منهنجو هڪ مهربان ۽ پيارو ادبي لڏي جو سهڻو ساٿي آهي، وفا هروقت پنهنجي پيارن کي به دعائون ۾ ياد رکيو ٿو اچي انهي کي اها ڄاڻ آهي ته سنا دوست ۽ سنا ڪتاب هڪ لازوال قيمتي اثاڻو آهن وفا کي پنهنجا غزل گيت وايون نظم پيارا آهن ته انهي سان گڏ دوست به سهارو آهن

ڏک جي پيڙا اندر
ڪوبه ساٿي نه ٿيو،
هار منهنجي رهي
جيت آئي ڪڏهن؟

وفا جانوري لاءِ نيڪ تمنائون ۽ اميدون ته هو سنڌ امان جي دردن ۽ پيڙائين تي نوان نوان نظم تخليق ڪندو رهي سندس هي قلم ڪڏهن به نه ٽڪجي

درونديون ٿيون دليون ڄاڻن
لڙڪن جو چر ميرو پڙهون

محسن سومرو ڏهرڪي

۱۵ آگسٽ 2023

سند سلامت

www.sindhsalamat.com

سند سلامت جو مشن ۽ مقصد سنڌي ٻوليءَ جي ڊجيٽلائيزيشن ۽ پکيڙ کي وسيع ڪرڻ آهي ۽ پڻ دنيا سان گڏ سندس رفتار سان هلڻ جو سانباهو آهي، ڇو ته تاريخ هميشه انهن قومن جو احترام ڪيو آهي جن پنهنجي علمي سرمائي جي حفاظت ڪئي آهي. سند سلامت پڻ پنهنجي ٻوليءَ جي بقاء خاطر سنڌي ٻوليءَ ۾ لکيل قيمتي ۽ ناياب ورثي کي ضايع ٿيڻ کان بچائڻ ۽ ان کي نه رڳو محفوظ رکڻ پر پنهنجي اديبن، ليکڪن، محققن ۽ شاعرن جي علم، هنر ۽ تخليق کي ڊجيٽلائيز ڪندي دنيا جي ڪنڊ ڪڙڇ ۾ موجود سنڌين تائين مفت ۾ آسانيءَ سان پهچائڻ جو عزم ڪيو آهي.

اسان جي خواهش هئي ته سنڌي مواد تي مشتمل هڪ اهڙو ڪتاب گهر قائم ڪجي جتي هر موضوع تي مشتمل ڪتاب موجود ملن. ڪتابن کي ڳولڻ ۽ ڊائونلوڊ ڪرڻ آسان هجي ۽ اينڊرائيڊ سميت آئي فون يا ونڊوز آپريٽنگ سسٽم سميت هر قسم جي ڊوائيس تي آساني سان آن لائين پڻ پڙهي سگهجي. ۽ اهو سڀ ”سند سلامت ڪتاب گهر“ ذريعي ئي ممڪن ٿي سگهيو. اميد ته سند سلامت ڪتاب گهر ذريعي سموري دنيا ۾ موجود سنڌي نه صرف پرپور لاڀ حاصل ڪندا پر سند سلامت ڪتاب گهر کي وڌيڪ فائديمند بنائڻ لاءِ پنهنجو پورو ساٿ ڏيندا.

books.sindhsalamat.com

سند سلامت ڪتاب گهر جي اينڊرائيڊ ايپليڪيشن پلي اسٽور جي هن لنڪ تان ڊائونلوڊ ڪريو:

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.sindhsalamat.book>